

Pedagogisk bok om celiaki

I mitten av november kommer boken *Lotta och Tarm-Ludde* ut. Som titeln antyder är det en barnbok om celiaki.

- Man kan säga att det är en fackbok i sagoform för barn, säger bokens författare Margareta Elding-Pontén.

TEXT JENNY RYLTIENIUS
FOTO PRIVAT

Författare Margareta Elding-Pontén

Inom celiakikretsar är Margareta Elding-Pontén känd för sitt outtröttliga driv att sprida vetenskapligt korrekt fakta om celiaki. Dels genom föreläsningar och debattartiklar, dels som initiativtagare och medförfattare till de nya kostrekommendationerna vid celiaki.

Margaretas bakgrund som disputerad kemist och specialisering på sökningar i databaser genomsyrar även hennes författarskap. Inget lämnas åt slumpen.

Hennes första bok, *Glutenfritt – gott och enkelt*, kom ut 2014. En kokbok som även ger svar på de flesta frågor om person med celiaki har när det gäller kosten. Sin nya bok beskriver hon som en fackbok för barn i sagoform.

Det finns en viss likhet mellan uppbygget i Margaretas bok och barnboks-klassikern om tandtrollen Karius och Baktus. Men denna bok måste beskrivas som betydligt rappare och verklighetstrogen. *Lotta och Tarm-Ludde* handlar ”på riktigt” om hur celiaki uppstår, hur diagnosen ställs, vad som händer i tarmen och hur tarmen återigen blir frisk. Detta genom att vi får följa Lottas väg till diagnos men vi får också veta vad som händer med Tarm-Ludde och hans stora familj när Lotta får celiaki. För de vuxna finns extra informationstexter om celiaki efter sagan.

Alla texter, inklusive sagan, är faktagranskade av överläkaren Daniel Agardh.

Idén att skriva en barnbok dök upp

för några år sedan och hon började skriva förra sommaren.

- I första hand ville jag skriva för barnens skull, men även för alla som har en relation till barn med celiaki. Med boken vill jag skapa en förståelse för sjukdomen, diagnos och behandling på ett lekfullt sätt. Jag hoppas att barnen ska se sin egen ”Tarm-Ludde” som en riktigt god vän att vilja vårda ömt genom att äta glutenfritt.

Varifrån har du hämtat inspiration till handlingen?

- Jag har länge tänkt på att skapa en figur av de små utskott som bildar tarmluddet. Namnet Ludde ”fick” jag av en kompis, och det blev naturligt att döpa min figur till Tarm-Ludde. Först tänkte jag att Tarm-Ludde skulle få berätta om celiaki men när jag antecknade vad han skulle förklara föddes idén om att han skulle göra det i form av en saga ur både Tarm-Luddes och barnet Lottas perspektiv. Som så många av mina texter kom själva sagan till mig under en promenad i naturen.

Först en kokbok och nu en barnbok. Planerar du att skriva fler celiaki-relaterade böcker?

- Det vill jag gärna! Jag har tankar i olika riktningar, men nu ligger nog en bok för vuxna överst på listan. Men det tar tid att skriva en bok – speciellt för mig som tycker att det är viktigt med faktagranskning och vill göra väl genomarbetade böcker, säger Margareta.

Förboka ett signerat exemplar på
www.eldingponten.com

Nästa dag var det mormors tur. Hon såg blek ut, och jag märkte hur hon försökte hålla sig undan från en kanelbulle som kom farande.
”Jag mår inte bra av kanelbullar”, klagade hon.
Snart började den ena efter den andra i min familj att må dåligt. Vi blev tröttare och tröttare för varje dag som gick och orkade till slut nästan inte arbeta alls. Till och med pappa, som var starkast av oss alla och brukade arbeta snabbast med maten, blev alldeles utmattad.
En dag sjönk han ihop helt och hållet. Mamma försökte genast lyfta upp honom. Men i samma ögonblick kom en pepparkaka farande, och mamma var tvungen att böja sig ner för att inte få den på sig. Då tappade hon taget om pappa.
”Jag orkar inte!” kved hon. ”Jag har blivit för svag. Och jag tror minsann också jag blivit kortare. Tycker ni inte det?”
”Jo!” hördes det från alla i hela tarmen.
”Jag har också blivit mindre”, ropade en.
”Och jag med”, pep en annan.
”Jag också”, gnydde en tredje.
Ja, så var det. När jag tittade ut över min familj såg jag hur sjuka och små alla hade blivit.
”Tror du att vi till slut blir så små att vi försvinner?” viskade jag oroligt till Ville.

Författare: Margareta Elding-Pontén
ILLUSTRATÖR: Moa Graaf
Förlag: Omniprint Förlag
Utgivningsdatum: 20 november 2020
Pris: ca 150 kr varav **5 kr går till Celiakifonden**